

дела на старите означава, че знанията и способностите на хората отговарят на една стара отраслова структура на икономиката. Новите условия изискват нова образователна и квалификационна подготовка, която може да се осигури от младите хора. Поради несъответствие между качествата на предлаганата работна ръка и търсената такава се поражда допълнително напрежение на трудовия пазар. От една страна, има безработни, от друга, потребности, но те не могат да се срещнат. Това допълнително натоварва бюджета поради необходимостта да се изплащат съответни обезщетения и осигуровки.

• Нарастващият брой и дял на старите хора (65+ г.) все повече ще натоварва трудоспособното население. Проблемът в действителност е по-сериозен, защото трябва да се има предвид, че реалният брой на заетите е по-малък от броя на населението в трудоспособна възраст вследствие на продължаване на образованието, съществуващото трудово законодателство, по-ранното пенсиониране на жените, безработицата и емиграцията. Повишената смъртност след 1990 г. забави в известна степен остаряването на населението откъм върха, но като обективна тенденция то ще продължи и в бъдеще. В недалечно бъдеще, когато смъртността - детска и обща, ще спре своя растеж и ще започне да намалява, ще се появи много по-голяма необходимост от грижи за старите хора, особено за тези на възраст над 75 години. Нарастващият дял на старите хора в Източна Европа през 2025 година се предвижда да достигне до 26.2%. Това означава създаване на повече звена за специализирана социална помощ, често съпроводена с медицински грижи. Поради намалената си подвижност най-старите ще предявят изисквания и към транспортните средства, които ще трябва да се съобразяват с техните потребности и възможности. Като цяло разходите за лицата на възраст над 65 години ще нарастват.

• За нашата страна особено актуален е проблемът с емиграцията. През периода 1990-1999 г. емигрират лица предимно в трудоспособна възраст, което действа разнопосочно по отношение на остаряването на населението. От една страна, това води до стесняване на пирамидата откъм основата. Когато лицата са несемейни и сключат брак в чужбина, те ще родят своите деца там и вследствие на това страната ни се лишава от потенциален прираст сред децата. Когато емигрират семейни, те вземат като правило и децата си и ефектът е отново същият - свиване на основата на възрастовата пирамида. Ако емиграцията е за постоянно, в перспектива ще има известно свиване и откъм върха.

Икономическите последици от емиграцията са ясни - отношението на зависимост нараства и напрежението върху бюджета се засилва. И от гледна точка на възпроизводството на населението емиграцията води до влошаване на неговите параметри.